

Podklad jednání k výsledkům ekonomické diplomacie Ministerstva zahraničních věcí za rok 2014 a výhledu na 2015

1. Trendy zahraničního obchodu v roce 2014

1.1 Vývoj exportu v roce 2014

Český export v poslední době nabírá dech a roste rychleji, než v předchozích letech. Pořadí největších exportních partnerů se příliš nemění, výrazně však roste vývoz do rozvojových zemí. Zbožové struktury stále vévodí automobily a strojírenské výrobky, rychle však narůstá vývoz zdravotnické techniky a farmaceutických výrobků.

1.2 Rostoucí potenciál rozvojových zemí

Český export mezi roky 2013 a 2014 rostl rychleji (nárůst o 13,6 %), než činil průměrný meziroční růst v předchozích letech (v letech 2010 až 2014 rostl průměrně o 9,2 %). Největší růst zaznamenal český export do rozvojových zemí.

Rostoucí potenciál rozvojových zemí (především Afriky, Asie) dokládá, že se jedná o perspektivní trhy, kterým bychom se navzdory aktuálním problémům měli věnovat. Například aktuální vývoj exportu do Myanmaru (růst o 4 násobek oproti roku 2013) potvrzuje správnost rozhodnutí otevřít nový zastupitelský úřad posílený navíc o ekonomického diplomata a pomoci tak českým exportérům tyto příležitosti využít.

1.3 Rusko a Ukrajina

Největší pokles vývozu jsme zaznamenali na Ukrajině (-36,5 %) a v Rusku (-2,5 %). Relativně dobrou zprávou je skutečnost, že i přes celkový pokles, který je nižší než se počátkem roku 2014 čekalo, vývoz ze sektorů jako chemický průmysl či potraviny a zemědělství naopak do Ruska posílil o 19 %, respektive 23 %.

Pokud však budeme sledovat vývoj vývozu z ČR na Ukrajinu a do Ruska v prvních dvou měsících roku 2015, zjistíme, že vývoz na Ukrajinu za toto období oproti stejnému období roku 2014 poklesl o téměř 51 % a do Ruska o 38 %.

Vývoz CZK	1 - 2 2014	1 - 2 2015	Změna vývozu CZK	Růst vývozu
Rusko	18 571 732 000	11 535 008 000	-7 036 724 000	-37,89%
Ukrajina	4 085 902 000	2 011 056 000	-2 074 846 000	-50,78%

Na Ukrajině i v Rusku byl tento pokles zaznamenán průřezově u všech typů komodit (výjimku u Ruska tvoří chemický průmysl – za první dva měsíce meziročně vzrostl o necelá 3 %, největší pokles zaznamenal vývoz aut do Ruska o 63 %; na Ukrajině jsou výjimkou minerály a nerostné suroviny – nárůst exportu na Ukrajinu o necelých 37 %).

ČR však výpadky exportů do Ruska a na Ukrajinu byla schopna kompenzovat. Pokles vývozu do těchto destinací činil 9,1 mld. Kč, celkově ale český export rostl o 29,8 mld. Kč (tedy o 5,2 %). Například jen

nárůst exportu do Maďarska (17,3 % - 2,7 mld. Kč) a Slovenska (14,8 % - 6,6 mld. Kč) kompenzuje zmíněný propad. Za zmínku také stojí růsty exportů do Velké Británie (10,3 % - 3,2 mld. Kč), Španělska (18,2 % - 2,5 mld. Kč), Itálie (10,9 % - 2,3 mld. Kč), USA (18,2 % - 2,1 mld. Kč). O více než 0,5 mld. se zvýšil vývoz ČR například do Egypta, Saudské Arábie či Angoly.

Zmíněný automobilový průmysl pak rostl v lednu a únoru 2015 oproti stejnému období předchozího roku o 12,5 mld. Kč (11,2 %).

1.4 Potenciál je také v Evropě a USA

Zajímavé trendy lze vyčíst z faktu, že Belgie je významnějším exportním partnerem než Čína, Indie či Brazílie. Hodnota českého vývozu do Maďarska je téměř srovnatelná s exportem do Ruska. Mezi nejrychleji rostoucí evropské importéry z ČR patří Dánsko, Černá Hora, Portugalsko, Španělsko a Finsko. Zajímavý je nárůst exportu do Spojených států (o 17,5 %). Snažíme se pronikat na trhy zemí BRICS, ale neměli bychom zapomínat, že Evropa zůstává naším stále zásadním trhem, a proto je nutné pokračovat v podpoře integrační politiky, která směřuje k odstraňování přetrvávajících překážek na vnitřním trhu.

Zahraniční obchod s vybranými zeměmi za rok 2014

	O B R A T						V Ý V O Z						D O V O Z						B I L A N C E			
	1-12/2013		1-12/2014		Index 14/13	1-12/2013		1-12/2014		Index 14/13	1-12/2013		1-12/2014		Index 14/13	1-12/13		1-12/14				
	mil. Kč	%	mil. Kč	%		mil. Kč	%	mil. Kč	%		mil. Kč	%	mil. Kč	%		mil. Kč	%	mil. Kč	%			
Celkový ZO	2 267 246	100,0	2 611 945	100,0	115,2	1 333 250	100,0	1 548 727	100,0	116,2	933 996	100,0	1 063 218	100,0	113,8	399 254	485 509					
SRN	1 717 347	28,6	1 977 242	29,2	115,1	993 736	31,3	1 154 040	32,0	116,1	723 611	25,6	823 202	26,1	113,8	270 125	330 838					
Slovensko	440 847	7,3	466 084	6,9	105,7	280 081	8,8	299 205	8,3	106,8	160 766	5,7	166 879	5,3	103,8	119 315	132 326					
Polsko	402 441	6,7	456 657	6,8	113,5	190 436	6,0	214 268	5,9	112,5	212 005	7,5	242 389	7,7	114,3	-21 569	-28 121					
Čína	340 984	5,7	400 983	5,9	117,6	37 587	1,2	42 321	1,2	112,6	303 397	10,7	338 662	11,4	118,2	-265 810	-316 344					
Rusko	268 298	4,5	244 217	3,6	91,0	116 188	3,7	113 332	3,1	97,5	152 110	5,4	130 885	4,1	86,0	-35 922	-17 553					
Francie	247 271	4,1	285 437	4,2	115,4	156 782	4,9	182 760	5,1	116,6	90 489	3,2	102 677	3,3	113,5	66 293	80 083					
Rakousko	231 063	3,9	254 061	3,8	110,0	144 047	4,5	155 489	4,3	107,9	87 016	3,1	98 572	3,1	113,3	57 031	56 917					
Itálie	227 235	3,8	260 945	3,9	114,8	114 748	3,6	132 599	3,7	115,6	112 487	4,0	128 346	4,1	114,1	2 261	4 253					
V. Británie	206 768	3,4	251 005	3,7	121,4	153 360	4,8	183 361	5,1	119,6	53 408	1,9	67 644	2,1	126,7	99 952	115 717					
Nizozemsko	180 854	3,0	204 425	3,0	113,0	88 735	2,8	98 438	2,7	110,9	92 119	3,3	105 987	3,4	115,1	-3 384	-7 549					
Maďarsko	150 230	2,5	173 206	2,6	115,3	82 601	2,6	100 154	2,8	121,3	67 629	2,4	73 052	2,3	108,0	14 972	27 102					
USA	130 206	2,2	158 241	2,3	121,5	69 128	2,2	81 205	2,3	117,5	61 078	2,2	77 036	2,4	126,1	8 050	4 166					
Belgie	128 206	2,1	142 862	2,1	111,4	80 193	2,5	87 866	2,4	109,6	48 013	1,7	54 996	1,7	114,5	32 180	32 870					
Španělsko	114 409	1,9	139 792	2,1	122,2	68 123	2,1	86 075	2,4	126,4	46 286	1,6	53 717	1,7	116,1	21 837	32 365					
Švýcarsko	78 543	1,3	87 473	1,3	111,4	49 143	1,5	56 438	1,6	114,8	29 400	1,0	31 035	1,0	105,6	19 743	25 403					
Švédsko	73 767	1,2	80 669	1,2	109,4	47 433	1,5	52 976	1,5	111,7	26 334	0,9	27 693	0,9	105,2	21 099	25 283					
Korea	70 090	1,2	76 595	1,1	109,3	11 337	0,4	12 473	0,3	110,0	58 753	2,1	64 122	2,0	109,1	-47 416	-51 649					
Japonsko	69 042	1,2	72 646	1,1	105,2	17 084	0,5	21 152	0,6	123,8	51 958	1,8	51 494	1,6	99,1	-34 874	-30 342					
Turecko	65 661	1,1	71 806	1,1	109,4	43 236	1,4	44 663	1,2	103,3	22 425	0,8	27 143	0,9	121,0	20 811	17 520					
Rumunsko	67 340	1,1	80 717	1,2	119,9	39 734	1,3	45 870	1,3	115,4	27 606	1,0	34 847	1,1	126,2	12 128	11 023					
Ukrajina	55 888	0,9	44 593	0,7	79,8	32 368	1,0	20 567	0,6	63,5	23 520	0,8	24 026	0,8	102,2	8 848	-3 459					
Norsko	44 415	0,7	30 619	0,5	68,9	16 250	0,5	16 201	0,4	99,7	28 165	1,0	14 418	0,5	51,2	-11 915	1 783					
Dánsko	42 914	0,7	60 272	0,9	140,4	26 096	0,8	41 411	1,1	158,7	16 818	0,6	18 861	0,6	112,1	9 278	22 550					
Azerbájdžán	30 216	0,5	41 380	0,6	136,9	3 333	0,1	2 337	0,1	70,1	26 883	1,0	39 043	1,2	145,2	-23 550	-36 706					
Slovinsko	26 065	0,4	29 212	0,4	112,1	13 427	0,4	15 491	0,4	115,4	12 638	0,4	13 721	0,4	108,6	789	1 770					

Data pro celý rok, pramen: ČSÚ, 2015

Zahraniční obchod s vybranými zeměmi za leden a únor 2015

Ukazatel	Únor February				Leden až únor January - February			
	2014		2015		2014		2015	
	mil. Kč CZK mn	index ¹⁾	mil. Kč CZK mn	index ¹⁾	mil. Kč CZK mn	index ¹⁾	mil. Kč CZK mn	index ¹⁾
Obrat celkem	538 610	118,2	576 146	107,0	1 080 157	117,6	1 142 302	105,8
EU28	403 256	119,6	434 348	107,7	804 527	118,9	852 818	106,0
Eurozóna19	313 263	118,8	335 519	107,1	624 498	118,3	656 956	105,2
mimo EU28	133 701	114,2	139 995	104,7	272 516	114,0	285 772	104,9
nespecifikováno	1 652	113,4	1 803	109,1	3 114	106,8	3 712	119,2
Čína	32 138	118,4	40 162	125,0	62 193	119,8	83 311	134,0
Francie	22 873	119,1	24 208	105,8	46 380	121,1	48 440	104,4
Německo	158 992	121,1	171 692	108,0	321 291	121,9	335 882	104,5
Polsko	35 465	117,2	38 712	109,2	70 265	114,0	76 421	108,8
Rakousko	21 733	125,6	20 475	94,2	41 675	119,6	40 054	96,1
Ruská federace	18 749	105,8	13 394	71,4	40 043	99,9	27 503	68,7
Slovensko	35 409	103,4	40 524	114,4	70 221	103,3	78 633	112,0
Spojené království	20 141	122,7	23 110	114,7	41 178	123,8	45 816	111,3
Vývoz celkem	285 560	117,1	307 437	107,7	578 636	117,8	608 479	105,2
EU28	235 688	119,4	256 525	108,8	477 728	119,3	509 081	106,6
Eurozóna19	182 236	118,0	198 636	109,0	369 869	118,0	394 497	106,7
mimo EU28	49 638	107,5	50 777	102,3	100 444	111,0	99 105	98,7
nespecifikováno	235	130,6	135	57,7	464	114,6	293	63,0
Čína	3 077	109,9	3 775	122,7	6 353	122,0	7 474	117,6
Francie	14 299	117,3	15 177	106,1	29 695	119,6	31 539	106,2
Německo	92 183	120,8	100 373	108,9	189 724	122,4	198 877	104,8
Polsko	17 088	117,0	17 774	104,0	33 527	113,3	34 804	103,8
Rakousko	13 722	127,0	12 566	91,6	26 292	120,6	24 811	94,4
Ruská federace	9 103	99,8	5 763	63,3	18 572	100,3	11 535	62,1
Slovensko	22 650	105,3	26 522	117,1	44 806	105,4	51 425	114,8
Spojené království	14 956	120,8	17 364	116,1	31 052	122,7	34 250	110,3
Dovoz celkem	253 050	119,4	268 710	106,2	501 521	117,4	533 823	106,4
EU28	167 568	119,9	177 823	106,1	326 799	118,3	343 737	105,2
Eurozóna19	131 027	120,0	136 883	104,5	254 629	118,8	262 459	103,1
mimo EU28	84 063	118,6	89 219	106,1	172 072	115,9	186 667	108,5
nespecifikováno	1 418	111,0	1 668	117,6	2 650	105,5	3 420	129,1
Čína	29 060	119,3	36 387	125,2	55 840	119,6	75 837	135,8
Francie	8 573	122,3	9 031	105,3	16 685	123,8	16 902	101,3
Německo	66 809	121,6	71 319	106,8	131 566	121,2	137 004	104,1
Polsko	18 378	117,4	20 937	113,9	36 738	114,7	41 617	113,3
Rakousko	8 011	123,1	7 909	98,7	15 384	118,0	15 243	99,1
Ruská federace	9 646	112,2	7 631	79,1	21 472	99,6	15 968	74,4
Slovensko	12 760	100,1	14 001	109,7	25 415	99,8	27 209	107,1
Spojené království	5 185	128,6	5 746	110,8	10 126	127,6	11 566	114,2
Bilance celkem	32 511		38 727		77 115		74 655	
EU28	68 120		78 702		150 929		165 345	
Eurozóna19	51 209		61 753		115 239		132 037	
mimo EU28	-34 426		-38 442		-71 628		-87 562	
nespecifikováno	-1 183		-1 532		-2 185		-3 127	
Čína	-25 983		-32 613		-49 487		-68 363	
Francie	5 726		6 146		13 011		14 637	
Německo	25 374		29 055		58 158		61 873	
Polsko	-1 290		-3 163		-3 211		-6 813	
Rakousko	5 711		4 657		10 908		9 567	
Ruská federace	-543		-1 869		-2 900		-4 433	
Slovensko	9 890		12 521		19 390		24 216	
Spojené království	9 771		11 618		20 926		22 684	

¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100.

2. Světová ekonomika v roce 2015

Výhled růstu HDP dle Světové banky:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Svět	2,4%	2,5%	2,6%	3,0%	3,3%	3,2%
Vyspělé ekonomiky	1,4%	1,4%	1,8%	2,2%	2,4%	2,2%
USA	2,3%	2,2%	2,4%	3,2%	3,0%	2,4%
Eurozóna	-0,7%	-0,4%	0,8%	1,1%	1,6%	1,6%
Česká republika	-1,0%	-0,7%	2,5%	2,7%	2,7%	2,7%
Rusko	3,4%	1,3%	0,7%	-2,9%	0,1%	1,1%
Rozvojové ekonomiky	4,8%	4,9%	4,4%	4,8%	5,3%	5,4%
Východní Asie a Pacifik	7,4%	7,2%	6,9%	6,7%	6,7%	6,7%
Čína	7,7%	7,2%	6,9%	6,7%	6,7%	6,7%
Thajsko	6,5%	2,9%	0,5%	3,5%	4,0%	4,5%
Evropa a střední Asie	1,9%	3,7%	2,4%	3,0%	3,6%	4,0%
Kazachstán	5,0%	6,0%	4,1%	1,8%	3,2%	4,7%
Turecko	2,1%	4,1%	3,1%	3,5%	3,7%	3,9%
Latinská Amerika	2,6%	2,5%	0,8%	1,7%	2,9%	3,3%
Brazílie	1,0%	2,5%	0,1%	1,0%	2,5%	2,7%
Mexiko	4,0%	1,1%	2,1%	3,3%	3,8%	3,8%
Blízký východ a sev. Afrika	1,4%	0,5%	1,2%	2,5%	3,0%	3,5%
Egypt	2,2%	2,1%	2,2%	3,5%	3,8%	4,0%
Írán	-6,6%	-1,9%	1,5%	0,9%	1,0%	2,2%
Jižní Asie	5,0%	4,9%	5,5%	6,1%	6,6%	6,8%
Indie	4,7%	5,0%	5,6%	6,4%	7,0%	7,0%
Bangladéš	6,5%	6,0%	6,1%	6,2%	6,5%	7,0%
Subsaharská Afrika	4,0%	4,2%	4,5%	4,6%	4,9%	5,1%
JAR	2,5%	1,9%	1,4%	2,2%	2,5%	2,7%
Nigérie	4,3%	5,4%	6,3%	5,5%	5,8%	6,2%

Zdroj: Světová banka, 2015

2.1 Růst v USA vs. stagnace Eurozóny

V příštím roce můžeme předpokládat mírné zrychlení tempa růstu světové ekonomiky. Dominantní pozice EU na českém obchodě bude spojena jen s velmi mírným oživením evropské ekonomiky, které může ovlivnit politická a ekonomická nestabilita vývoje v Řecku. Dobré růstové vyhlídky v příštím roce mají Spojené státy americké. Rostoucí domácí poptávka, stabilizovaná fiskální situace a posilování dolaru v kombinaci s oslabováním koruny a eura mohou pozitivně ovlivňovat export českých firem.

2.2 Ceny ropy na světových trzích

Růstovým impulzem by mohla být injekce v podobě nízkých cen ropy na světových trzích. Dopady však budou v různých zemích asymetrické. Dovozci ropy budou těžit z růstu reálných příjmů spotřebitelů a nižších nákladů na výrobu finálních produktů. Producenti ropy budou na druhé straně čelit poklesu reálných příjmů. Ekonomický vývoj v těchto zemích bude mimo jiné záviset na tom, jak vlády upraví své výdaje. Klesající ceny ropy mohou také zvyšovat riziko finanční nestability. Ukázkou je prudký propad ruského rublu na sklonku minulého roku.

2.3 Rizika ohrožující růst ekonomiky: Ukrajinská krize a zpomalený růst Číny

Mezi výrazná rizika, která ohrožují růst globální ekonomiky a nejspíše se negativně projeví na našem exportu, patří zejména geopolitické krize na Ukrajině a na Blízkém východě. Ukrajina byla pro české firmy dlouho nadějnou zemí. Aktuální bezpečnostní situace, hospodářské problémy a nízká kvalita institucí země možnosti obchodování značně ztěžují.

Nejistoty vyvolává zhoršení dosavadních vztahů mezi Ruskem a Evropskou unií a posun ve vnímání Ruska jako spolehlivého partnera. V ekonomické oblasti utrpěly vzájemné vztahy především propadem ruské ekonomiky, poklesu cen ropy a finanční nestability způsobené prudkým pádem ruského rublu a sankčním režimem. Zvyšující se nedůvěra zahraničních investorů a odliv kapitálu z Ruska způsobuje zhoršující se platební schopnost ruských partnerů.

Rizikem může být zpomalující ekonomický růst Číny (na 6,7% v dalších letech). Během loňského roku zpomalil na pětileté minimum a v roce 2015 poroste ekonomika mnohem pomaleji než doposud.

3. Změny v oblasti ekonomické diplomacie

Východiskem pro změny v oblasti ekonomické diplomacie byla schůzka v Lánech dne 12. 4. 2014.

	2013	2014	2015
	Ministerstvo zahraničních věcí	Ministerstvo zahraničních příležitostí	Ministerstvo využitých zahraničních příležitostí
1.	Dvojkolejnost a kompetenční spory	Jednotná zahraniční síť českých zastoupení a společná nabídka služeb	Standardní kvalita služeb v celé zahraniční síti
2.	Nesrozumitelnost systému pro firmy - nejasnosti kam se mají obracet	Klientské centrum pro export - jednotné kontaktní místo pro podnikatele a rozdělení kompetencí (B2B, B2G, G2G)	Aktivnější komunikace s firemním sektorem – zpětná vazba a společné projekty
3.	Prioritní země	Perspektivní obory pro jednotlivé země	Země určené dle příležitostí v perspektivních oborech
4.	Nesystémová finanční podpora projektům ekonomické diplomacie v zahraničí	Ucelená metodika pro projekty na podporu ekonomické diplomacie a transparentní procesování pomocí aplikace	Efektivní zacílení projektů směrem k využití příležitostí v zahraničí. Navýšení prostředků na dvojnásobek.
5.	Podnikatelské mise jako „zážitková turistika“	Koordinační mechanismus cest ústavních činitelů s podnikateli a aktivními vstupy podniků	Systém výstupů z cest a kontrola plnění úkolů. Navazující malé oborové mise.
6.	Duplicitní fungování Diplomacické akademie MZV a Exportní akademie CzechTrade	Společný program vzdělávání pracovníků MZV, MPO a CzechTrade pověřených ekonomickou agendou	Zvyšující se základna kompetentních ekonomických diplomatů
7.	Absence systému hodnocení způsobujících nedostatky v řízení	Nastavení modelu obchodně-ekonomické činnosti	Hodnocení aktivit zastupitelských úřadů

Ekonomická agenda vhodně doplňuje bezpečnostní, rozvojovou a politickou dimenzi ministerstev zahraničí po celém světě. Ambicí české ekonomické diplomacie je, aby se Ministerstvo zahraničních věcí stalo ministerstvem využitých zahraničních příležitostí, které bude nepostradatelným spoluhráčem při prosazování českých ekonomických zájmů ve světě.

3.1 Jednotná zahraniční síť a společná nabídka služeb

MZV pokračuje v úsilí posílit a zpřehlednit ekonomickou diplomacii ČR, vrátit se ke spolupráci s ostatními rezorty a přinést konkrétní služby českým exportérům. Po několika letech zužování zahraniční sítě ekonomických diplomatů zároveň přicházíme s posílením vybraných úřadů v zemích mimo EU, spojujeme síly s MPO, MZe, Úřadem vlády a dalšími partnery.

- Pokračuje naplňování Rámcové dohody s MPO o zásadách spolupráce při zajišťování podpory exportu a ekonomické diplomacie. MZV společně s MPO v současné době vyhlašují výběrová řízení na posílení celkem 10 míst ekonomických diplomatů na základě plánu reakce vlády na ukrajinskou krizi. V první fázi se nyní přihlašují zájemci o vyslání na GK v Los Angeles (USA), ZÚ Dakar (Senegal), ZÚ Nairobi (Keňa) a ZÚ Rangún (Barma/Myanmar). V další fázi budou vyhlášena výběrová řízení na ZÚ Bogota (Kolumbie), ZÚ Kuvajt (Kuvajt), ZÚ Astana (Kazachstán), aby bylo možno co nejdříve v průběhu roku 2015 vybrané pracovníky vyslat. Vznikne nová zahraniční kancelář CzechTrade v Singapuru a Bangalore (Indie) a bude posíleno zastoupení CzechTrade v Číně.
- V návaznosti na Memorandum o spolupráci s MZe byla podepsána prováděcí dohoda o vysílání zemědělských diplomatů na vybrané zastupitelské úřady (v Rusku, na Ukrajině, v Číně, Saúdské Arábii a Srbsku) pro posílení ekonomické diplomacie.
- Uzávěřili jsme dohodu s Úřadem vlády o možnosti vyslání diplomata do Izraele s primárním cílem posílení spolupráce v oblasti vědy, výzkumu a inovací.

Počátkem roku 2015 existuje namísto tří různých institucí jedna společně sdílená síť zahraničních zastoupení států tvořená zastupitelskými úřady a zahraničními kancelářemi CzechTrade, k jejímž službám se exportéři dostanou prostřednictvím jednotného vstupního místa - Klientského centra pro export. Dalším důležitým úkolem pro rok 2015 je **stanovení a udržení standardu služeb v celé zahraniční síti**.

3.2 Klientské centrum pro export

Byla uvedena do praxe jednotná nabídka služeb v podobě společného Katalogu služeb exportérům, kde jsou nabízeny služby v rámci Klientského centra a jednotné zahraniční sítě. Klientské centrum pro export, jehož provoz zajišťují společně poprvé v historii MZV a CzechTrade, funguje od 1. 10. 2014 a do poloviny února 2015 zodpovědělo dotazy či poskytlo služby ve 150 případech. Přibýlo rovněž několik desítek nových klientů pro služby ZÚ i CzechTrade. Zájem o tyto služby ze strany firem nadále roste. V roce 2015 chceme vést **aktivnější dialog s firemním sektorem, získávat zpětnou vazbu a systematicky pracovat na společných projektech** doma i v zahraničí.

3.3 Mapa globálních oborových příležitostí

Prostřednictvím Mapy globálních oborových příležitostí přinášíme českým exportérům nový pohled na hledání možností pro uplatnění na zahraničních trzích. Jsme schopni rychle reagovat na aktuální dění v mezinárodních vztazích a hledat alternativní řešení. Příkladem může být analýza uplatnění na

alternativních trzích pro firmy, které postihla krize na Ukrajině nebo se potýkají se sankcemi vůči Rusku. Tento nástroj umožní firmám lépe plánovat a diverzifikovat jejich vývoz. MZV a CzechTradu pomůže efektivněji připravovat cílené aktivity na podporu a využití potenciálu. V tomto roce bychom se rádi posunuli směrem **od hledání příležitostí pro české podnikatele k jejich využívání ve prospěch české ekonomiky prostřednictvím jednotné zahraniční sítě.**

3.4 Projekty na podporu ekonomické diplomacie

MZV vytvořilo novou metodiku projektů ekonomické diplomacie, podle níž fungují tyto projekty na podporu exportu a zvyšování povědomí o ČR transparentněji a jsou lépe zacíleny na roli MZV. V loňském roce zorganizovala naše zahraniční zastoupení ve světě celkem 51 projektů na podporu ekonomické diplomacie s podporou ministerstva za 4,5 mil. Kč, díky nimž se prezentovalo v zahraničí více než 200 českých exportérů. V návaznosti na tato opatření a existující zájem firem se podařilo v rozpočtu na 2015 výrazně navýšit prostředky na více než 11 miliónů Kč, čímž bude možno uskutečnit 87 projektů a podpořit tak mnohem více exportérů při pronikání na zahraniční trhy. Více pozornosti věnované změnám světové poptávky a možnostem nabízet česká řešení v zemích, kde jsme identifikovali příležitosti, umožní **efektivnější zacílení projektů směrem k využití příležitostí v zahraničí.**

3.5 Koordinační mechanismus cest ústavních představitelů ČR

MZV se aktivně podílí na mezirezortní pracovní skupině pro koordinaci zahraničních cest ústavních představitelů ČR, jejímž cílem je propojit jednotlivé aktivity vůči zahraničním partnerům i podnikatelům. Do jednání se svými návrhy aktivně vstupují zástupci podnikatelské sféry, což navíc umožňuje zmapování poptávky na straně exportérů. **MZV má ambici aktivně pracovat s výstupy z cest ústavních představitelů a systémově kontrolovat plnění úkolů.** MZV dále plánuje mimo úroveň nejvyšších představitelů státu podpořit i malé, oborově zaměřené mise podnikatelů s podporou oficiálních míst na nižší, pracovní úrovni.

3.6 Společné vzdělávání pracovníků v ekonomické agendě

Sebelepší modely a procesy služeb jsou k ničemu, pokud bychom neměli kvalitní diplomatické pracovníky. Ekonomická diplomacie potřebuje diplomaty, kteří mají kompetence hodné 21. století. MZV a MPO v tomto směru uzavřely dohodu o „Projektu společného vzdělávání pracovníků Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu a CzechTrade v ekonomické agendě“. Program mj. zahrnuje i minimální diplomatické vzdělání, před výjezdovou přípravu a exportní a ekonomické semináře. Dochází také k dalšímu rozšíření stávající spolupráce s podnikatelskými svazy a posilování ekonomických prvků vzdělávání. Důraz je kladen na kompetence, serióznost a profesionalitu českých diplomatů. V dalších letech chceme **postupně zvyšovat základnu kompetentních ekonomických diplomatů, kteří jsou schopni poskytovat profesionální asistenci českým firmám na zahraničních trzích.**

3.7 Hodnocení obchodně-ekonomických aktivit zastupitelských úřadů

V roce 2015 chce MZV představit **nový model hodnocení obchodně-ekonomických aktivit zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí**. Chceme nabídnout našim exportérům služby, které je přiblíží úspěchu na zahraničních trzích. K tomu je potřeba spolupráce s podnikateli a jejich reprezentacemi, kteří budou participovat na hodnocení efektivit a úrovně služeb jednotlivých velvyslanectví a generálních konzulátů. Transparentní přehled výkonu české ekonomické diplomacie omezí obecná tvrzení, umožní ocenit úspěšné a ukáže na problémy, se kterými je třeba se vypořádat.

4. Témata v oblasti ekonomické diplomacie na rok 2015

4.1 Čína

Dvoustranné vztahy s Čínou mají pozitivní dynamiku a **hlavním úkolem pro ekonomickou diplomacii bude identifikace kvalitních projektů a jejich realizace při využití existujícího příznivého momentu.** Klíčovou akcí prvního pololetí 2015 budou České dny v Šanghaji za účasti celé řady firem z ČR pod záštitou předsedy PSP J. Hamáčka a několika ministrů. Aktivitu českých subjektů podpoří také tři projekty ekonomické diplomacie zaměřené na letecký průmysl, IT a start-upy perspektivních firem na čínském trhu. Dominantní roli v druhém pololetí sehraje chystaná návštěva premiéra B. Sobotky v Pekingu. Čínské investiční fórum by mělo na druhé straně podpořit zájem čínských investorů a firem o vstup na český trh.

4.2 Írán

Írán představuje jeden z trhů, díky němuž bude v ideálním případě možné český vývoz dále diverzifikovat. České výrobky mají v Íránu dlouholetou tradici, Česká republika se v Íránu podílela na budování celé řady staveb a investičních celků a má v Íránu dobré jméno. Nejperspektivněji se jeví především oblast budování moderní infrastruktury v následujících oblastech: doprava, vodohospodářství a ochrana životního prostředí, farmaceutický průmysl a zdravotnictví, potravinářství, textilní průmysl. Na základech úspěchu historicky první české podnikatelské mise do Íránu, která proběhla v září 2014 v souběhu s návštěvou náměstka ministra zahraničních věcí M. Tlapy, **hodlá MZV i v roce 2015 podpořit podnikatelskou delegaci prostředky v rámci projektů na podporu ekonomické diplomacie.** Pokud bude docházet k postupnému uvolňování sankcí, vzniknou další možnosti ekonomické spolupráce.

4.3 Kuba

Pokračující jednání o postupném rozšíření vztahů s touto zemí vytváří do budoucna možný prostor pro větší ekonomickou spolupráci. Předpokladem rozšíření obchodních vztahů je další jednání o Smlouvě o vzájemné podpoře a ochraně investic. Po jejím podpisu by české firmy získaly větší právní jistotu a i české banky by mohly posunout svůj rating. Na základě dohody z listopadu 2012 EGAP znovu pojišťuje do výše splaceného úvěru. Mezi prioritní oblasti zájmu ze strany českých firem patří energetika a těžba a zpracování rud (niklu). Podobně jsou perspektivní i dodávky náhradních dílů, textilních a zemědělských strojů, kamionů a traktorů. V souvislosti s nezbytnou rekonstrukcí systému městské hromadné dopravy v Havaně a s obnovou vozového parku státních institucí existuje v tomto směru velký potenciál pro vývoz automobilů, lokomotiv, vagónů, pneumatik atd. Zajímavý pro další rozvoj je také dovoz českých potravin a polotovarů pro potravinářský průmysl (80 % kubánské spotřeby potravin je pokrýváno dovozy). České sklo a svítidla by mohly najít uplatnění při zařizování nových či rekonstrukci již existujících hotelů. České firmy jeví zájem i o export zdravotnického zařízení a materiálu.

4.4 Afrika

Česká diplomacie vnímá existující potenciál i ekonomický růst kontinentu a již několik let pracuje na přiblížení příležitostí českým exportérům a investorům. Pro rok 2015 se chystají na MZV Česko-guinejské podnikatelské fórum (duben) a konference o obchodování v afrických zemích za účasti afrických ZÚ i ZÚ ČR (červen), probíhají jednání o oborově zaměřených podnikatelských misích doprovázených oficiálními představiteli MZV (kupř. Tunis, Maroko a Angola). Klíčovou událostí bude připravovaná návštěva ministra zahraničních věcí L. Zaorálka v Mozambiku, Keni a JAR v květnu t. r. MZV zde rovněž připravuje realizaci projektu ekonomické diplomacie v Nigérii.

4.5 Střední Asie

Střední Asie není pro české podniky neznámým územím, je zde možno navázat na řadu dodávek z minula, povědomí o ČR je příznivé a může být vhodnou alternativou pro exportéry do Ruska či na Ukrajinu. **Dobře připravenou půdu z nedávných návštěv prezidenta či ministrů je třeba přetavit do konkrétních projektů v Kazachstánu, Tádžikistánu, Uzbekistánu a dalších zemích regionu.** Návštěvu v Kazachstánu zvažuje ministr zahraničních věcí, MZV zde rovněž realizuje několik projektů ekonomické diplomacie (Kazachstán, Tádžikistán, Turkmenistán).

4.6 USA/TTIP

Rok 2015 může být klíčový také s ohledem na předpokládané uzavření jednání o transatlantickém partnerství v oblasti obchodu a investic. **Dohoda se Spojenými státy přinese příležitosti pro české firmy, které doposud neměly velké šance se na americkém trhu uplatnit,** a to především kvůli zvýšeným nákladům spojených s regulačními bariérami při vstupu trh. MZV je aktivně zapojeno do dialogu se zahraničními partnery i podnikateli.

5. Koordinace zahraničních cest ústavních činitelů a odpočet úkolů

Přehled zahraničních cest ústavních činitelů ČR v roce 2014 a 2015 a přehled navazujících úkolů

Prezident M. Zeman

Státní návštěva v Srbsku 1.4.2014	
posílení sítě ekonomické diplomacie	připravuje se posílení ZÚ Bělehrad o pozici zemědělského diplomata (1.9.2015), proběhlo VŘ
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v těchto zemích	realizace 4 projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v Srbsku (potravinářství a zemědělství, ekologie, obnovitelné zdroje a železniční doprava)
posílení spolupráce v oblasti energetiky	v návaznosti na podepsané MoS v oblasti energetiky mezi MPO a min. energetiky proběhla podpůrná jednání i během návštěvy ministra Mládka a jednání Smíšeného výboru 11.-12.3.2015, projekty byly uvedeny i v protokolu z jednání, proběhla jednání s EPS, české firmy se podílely na odkalování dolů po povodních atd.
Oficiální návštěva ve Francii 8.-10.9.2014	
podpis Akčního plánu Strategického partnerství	podepsáno oběma premiéry během ofic. návštěvy M. Vallse v prosinci 2014 v Praze
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v těchto zemích	Podnikatelské Česko-francouzské fórum, které se konalo na MZV ČR dne 9.12.2014 za účasti cca 200 osob. Dne 21.1.2015 uspořádal ZÚ Paříž následné setkání s představiteli francouzských firem, které se pražského semináře účastnily. Cílem setkání bylo vyhodnotit jeho výsledky a monitorovat zájem francouzských firem o český trh (jaderná energetika, zbrojní a obranný průmysl, doprava - železnice). Podpora účasti Č. Zbrojovky v tendru na pušky pro FR armádu.
Státní návštěva v ČLR 24.-27.10.2014	
otevření GK v Chengdu	GK Chengdu bude otevřen k 1. 9. 2015, probíhají VŘ na obsazení pozic
posílení sítě ekonomické diplomacie	bude posílen GK Šanghaj (probíhá VŘ), na ZÚ Peking bude k 1. 9. 2015 vyslán zemědělský diplomat

pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v ČLR	v dubnu 2015 proběhne největší prezentace ČR na veletrhu v Šanghaji za účasti delegace vedené předsedou PSP ČR Hamáčkem; realizace projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 (letectví, IT a start-upy českých firem)
zavedení přímé letecké linky	Hainan Airlines obdržely povolení CAAC k provozování přímé linky Praha-Peking s příslibenou fin. podporou vlády ČLR, byla zahájena jednání pracovní skupiny pro tento úkol, připravuje se podpis MoS mezi CAAC a MD ČR v oblasti letectví (07-08/2015)
Státní návštěva v Kazachstánu a Tádžikistánu 23.-27.11.2014	
posílení sítě ekonomické diplomacie	připravuje se posílení ZÚ Astana o pozici ekonomického diplomata (podzim 2015), bude vyhlášeno VŘ
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v těchto zemích	realizace projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v Tádžikistánu (potravinářství a zemědělství) a Kazachstánu (mise podnikatelů)
vyřešit otázku mezivládního dluhu (Jamburg)	MF s podporou MZV naváže na jednání o této otázce s kazašskou stranou, budou projednány možné varianty vypořádání
Státní návštěva v Jordánsku a SAE 9.-13.2.2015	
posílení spolupráce v ekonomické oblasti s Jordánskem i SAE	potvrzen zájem především v energetice (vč. jádra), podepsáno MoU v energetické oblasti (MPO) a MoS mezi ÚJV Řež a JAEC, jednání pokračují i na téma spolupráce v oblasti zdravotnictví; rovněž v SAE byla dohodnuta spolupráce v energetice vč. jaderné
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v těchto zemích	realizace projektu ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v Abú Dhabí (workshop pro české firmy k projektům v SAE)
uspořádat byznys fórum pro firmy ze SAE v ČR	20.-22.4.2015 se uskuteční obchodní mise ze SAE v ČR, spolupracuje MPO, HK, CzechTrade, MZV

Předseda vlády B. Sobotka

Pracovní návštěva ve Francii 17.-18.4.2014	
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem	Oficiální návštěva premiéra Francie M. Vallse v ČR, podnikatelské Česko-francouzské fórum, které se konalo na MZV ČR dne 9.12.2014. Dne 21.1.2015 uspořádal ZÚ Paříž následné setkání s představiteli francouzských firem, které se pražského semináře účastnily. Cílem setkání bylo vyhodnotit jeho výsledky a monitorovat zájem francouzských firem o český trh (jaderná energetika, zbrojní a obranný průmysl, doprava- železnice).
posilování spolupráce na poli VaVal	probíhá jednání MZV a ÚV o vyslání diplomata pro VaVal na ZÚ Tel Aviv, možnost zapojení do projektů HORIZON 2020
Mezivládní konzultace (G2G) v Izraeli 24.-26.11.2014	
navázání a pokračování dosavadní spolupráce	v pořadí třetí konzultace předsedy vlády v doprovodu dalších resortních ministrů a podnikatelské delegace, budou připravena navazující jednání
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem	realizace dvou projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 (sektor ICT a obranný průmysl); díky cílenému lobbingu (vč. premiéra i MZV) ve prospěch Škoda Transportation izraelská strana zmírnila podmínky tendru na dodávku lokomotiv, firma se nakonec ovšem tendru vůbec nezúčastnila
posilování spolupráce na poli VaVal	probíhá jednání MZV a ÚV o vyslání diplomata pro VaVal na ZÚ Tel Aviv, možnost zapojení do projektů HORIZON 2020
Oficiální návštěva v Jižní Koreji 23.-27.2.2015	
posílení investiční přítomnosti J. Koreje v ČR	proběhne série 3 seminářů pro potenciální investory na základě projektu ekonomické diplomacie MZV, otevřena kancelář CzechInvestu v Soulu
naplňování strategického partnerství mezi ČR a JK	podepsáno MoU mezi MZV o politických konzultacích, MoU mezi MO o spolupráci v oblasti obrany
spolupráce v oblasti infrastruktury	ČR má zájem o spolupráci s KR v oblasti infrastruktury, bylo podepsáno memorandum o spolupráci v železniční dopravě na úrovni ministrů dopravy, ČR má zájem o korejské expertní zkušenosti z projektování, výstavby a provozování vysokorychlostních železničních tratí

Předseda Senátu PSP M. Štěch

Pracovní návštěva v Brazílii	
Přistoupení ČR k brazilskému vládnímu programu Věda bez hranic	splněno, MoU podepsáno v roce 2014
podpora projektu spolupráce Aero Vodochody/Embraer	vývoj vojenského letounu KC390 úspěšně dokončen, v r. 2015 proběhl první let
zřídit pozici VLP na ZÚ Brasília	splněno, pozice bude otevřena v průběhu r. 2015

Předseda PSP J. Hamáček

Pracovní návštěva v Turecku 13.-16.1.2015	
navázání na jednání delegace a byznys fóra	chystaná návštěva ministra Mládka a jednání CZ-TR smíšené hosp. komise 7.-10.4.2015
podpora projektů českých firem	v návaznosti na jednání fy Škoda Transportation a ALTA v Istanbulu se chystá delegace TR expertů na dopr. infrastrukturu do ČR; realizace 2 projektů ekonomické diplomacie (obchodní mise, zdravotnická technika)

Ministr zahraničních věcí L. Zaorálek

Pracovní návštěva v Gruzii a Ázerbájdžánu 2.-6.6.2014	
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v Gruzii	realizace projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v Gruzii (mise podnikatelů) a Ázerbájdžánu (potravinářství)
podpora investičních projektů v Gruzii včetně řešení problémů	MZV podpořilo firmu Energo Pro (největší český a zahraniční investor v Gruzii vůbec, energetika vč. rozvodné sítě) při sporu s místní vládou ohledně zpětného zdanění firmy
Pracovní návštěva v USA 22.-28.9.2014	
posílení sítě ekonomické diplomacie	posílení GK Los Angeles o ekonomického diplomata, běží VŘ, plán podzim 2015
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v Izraeli	realizace 5 projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v USA (filmový průmysl, kosmický a letecký průmysl, IT a start-upy, zemědělství a potravinářství)
Pracovní návštěva v Izraeli 4.-5.11.2014	
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem v Izraeli	realizace 2 projektů ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 (obrný a bezpečnostní průmysl, hi-tech a inovace)
Pracovní návštěva v Palestině 5.-6.11.2014	
podpora spolupráce na mezivládní úrovni	dohodnuto ustavení smíšené mezivládní komise za předsednictví ministrů ZV – s 1. zasedáním v 1. polovině 2015 (nyní fáze projednávání možného smluvního rámce)
Pracovní návštěva v Libanonu a Jordánsku 12.-13.11.2014	
pokračovat v propagaci ČR a podpoře projektů českých firem	realizace projektu ekonomické diplomacie MZV ČR v roce 2015 v Libanonu (obrný průmysl)
podpora spolupráce v oblasti obrany	vyjádření podpory pro připravované MoU o spolupráci armád, ministr slíbil projednat možnost případného poskytnutí daru libanonské armádě (ČR by se tak mohla dostat do kategorie donorů a českým firmám by se otevřely více příležitosti pro dodávky speciálu na komerční bázi)

Pracovní návštěva v Iráku 27.-28.11.2014	
podpora obranného průmyslu	dokončují se jednání o prodeji bitevníků L-159, dodávky munice pro Pešmergy, další vojenský materiál
zintenzívnit spolupráci na ekonomických projektech	realizovány/naplánovány návštěvy tří ministrů IQ a KRG do Prahy (v únoru návštěva ministra zemědělství, dále ministr energetiky, ministr stavebnictví a bytové výstavby a ministr zahraničí KRG)
podpořit možné zapojení českých firem	jednání o možných dodávkách traktorů Zetor, dále vodní čerpadla, dopravní infrastruktura (silnice a dálnice), MZV podpořilo a spolupracovalo na setkání Pražské strojírny s delegací z Iráku (kolejové svršky)
dořešit otázku povolení pro otevření GK Erbil	urgováno vv, mělo by být v dohledné době vyřešeno